

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาการปฏิบัติของพยาบาลในการแยกผู้ป่วย สิ่งสนับสนุนและสิ่งที่เอื้อในการแยกผู้ป่วย โรงพยาบาลสตูล ซึ่งเก็บข้อมูลในเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสตูล จำนวน 169 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เพื่อตอบแบบสอบถาม ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานใน 7 หอผู้ป่วย ประกอบด้วยหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย หอผู้ป่วยพิเศษและศัลยกรรมหญิง หอผู้ป่วยหลังคลอดและนรีเวชกรรม หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมและหอผู้ป่วยหนัก จำนวน 81 คน ของโรงพยาบาลสตูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อการสังเกตการปฏิบัติเป็นพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย เนื่องจากทุกหอผู้ป่วยรับนโยบายการแยกผู้ป่วยเหมือนกัน จึงเลือกหอผู้ป่วยแบบเจาะจงสำหรับการสังเกตการปฏิบัติการแยกผู้ป่วยตามวิถีทางการแพร่กระจายเชื้อ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ มีกิจกรรมการแยกผู้ป่วยที่ปฏิบัติตามหลักการแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐาน และมีผู้ป่วยติดเชื้อที่เชื้อก่อโรคสามารถแพร่กระจายทางอากาศ โดยผอมละอองและจากการสัมผัส จากการศึกษาค้นข้อมูลย้อนหลังในเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 พบว่ามี 4 หอผู้ป่วยที่เข้าข่ายเกณฑ์ที่กำหนด คือ หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิงและหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม ซึ่งการสังเกตใช้สังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับการปฏิบัติในการแยกผู้ป่วย 2 แบบ คือ

แบบแรกเป็นการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐาน ได้แก่ การล้างมือ การใช้อุปกรณ์ป้องกัน การป้องกันอุบัติเหตุจากของแหลมคม การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และการจัดการผ้าเปื้อน ซึ่งสังเกตทุกหอผู้ป่วย โดยสังเกตเหตุการณ์ ละ 10 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

แบบที่สองเป็นการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยตามวิถีทางการแพร่กระจายเชื้อ ได้แก่ การแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อทางอากาศ สังเกตการปฏิบัติต่อผู้ป่วยวันโรคที่มีผล

การตรวจเสมหะเป็นบวก โดยสังเกตจากหอยผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หรือหอยผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง การแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อโดยผอยละออง สังเกตการปฏิบัติต่อผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ หรือคออักเสบ หรือปอดอักเสบ โดยสังเกตจากหอยผู้ป่วยกุมารเวชกรรม หอยผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หรือหอยผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง ส่วนการแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อจากการสัมผัส สังเกตการปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่มีตุ่มหนอง บริเวณผิวหนังของทารกแรกเกิด หรือหลอดลมอักเสบในทารกและเด็กเล็ก ผู้ป่วยโรคกระเพาะอาหาร และลำไส้อักเสบ หรือเชื้อค็อกซา ได้แก่ MRSA หรือ *P. aeruginosa* บริเวณผิวหนัง หรือแผล หรือบริเวณแผลไหม้ โดยสังเกตจากหอยผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หอยผู้ป่วยศัลยกรรมชาย หรือหอยผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง เนื่องจากโอกาสที่ผู้ป่วยติดเชื้อที่จะเข้ารับการรักษามีน้อยและการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลเป็นระยะเวลา อันสั้น จึงสังเกตเหตุการณ์ละ 3 ครั้ง สำหรับตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกต ดังรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม การปฏิบัติของพยาบาลในการแยกผู้ป่วย โรงพยาบาลสตูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหอยผู้ป่วยปัจจุบัน หอยผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน และการเข้าอบรมเรื่องการแยกผู้ป่วยติดเชื้อในโรงพยาบาล ลักษณะของข้อคำถาม เป็นคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติของพยาบาลในการแยกผู้ป่วย ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ การล้างมือ การใช้อุปกรณ์ป้องกัน การป้องกันอุบัติเหตุจากของแหลมคม การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ การจัดการผ้าเปื้อน และการแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อทางอากาศ การแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อโดยผอยละออง และการแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อจากการสัมผัสเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีให้เลือก 4 ตัวเลือก คือ

ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อคำถามนั้นตรงกับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้ง
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อคำถามนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติบ้าง แต่ไม่ทุกครั้ง
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อคำถามนั้นตรงกับพฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติ
ไม่มีประสบการณ์	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อคำถามนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เคยมีสถานการณ์ให้ปฏิบัติมาก่อน

โดยผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว ตามการปฏิบัติจริงที่ตรงกับคำตอบของผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมีการให้คะแนนตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
ปฏิบัติทุกครั้ง	คิดเป็น 2 คะแนน	ปฏิบัติทุกครั้ง	คิดเป็น 0 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	คิดเป็น 1 คะแนน	ปฏิบัติบางครั้ง	คิดเป็น 1 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	คิดเป็น 0 คะแนน	ไม่เคยปฏิบัติ	คิดเป็น 2 คะแนน
ไม่มีประสบการณ์	ไม่คิดคะแนน	ไม่มีประสบการณ์	ไม่คิดคะแนน

การคิดคะแนนคิดเฉพาะจำนวนผู้ตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยตัดจำนวนข้อที่ตอบไม่มีประสบการณ์ออก แล้วจึงนำคะแนนที่ได้มาเทียบเป็นร้อยละในแต่ละกิจกรรมการแยกผู้ป่วย ประกอบด้วย

การแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐาน ได้แก่

การล้างมือ	จำนวน 15 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100
การใช้อุปกรณ์ป้องกัน	จำนวน 14 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100
การป้องกันอุบัติเหตุจากของแหลมคม	จำนวน 5 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100
การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	จำนวน 5 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100
การจัดการผ้าเปื้อน	จำนวน 5 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100

การแยกผู้ป่วยตามวิถีทางการแพร่กระจายเชื้อ ได้แก่

การแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อทางอากาศ	จำนวน 8 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100
การแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อโดยฝอยละออง	จำนวน 5 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100
การแยกผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อจากการสัมผัส	จำนวน 8 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 100

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของร้อยละในแต่ละกิจกรรมนำมาเทียบการให้คะแนนการปฏิบัติแบบอิงเกณฑ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และอุษาวดี จันทรสนธิ, 2534) คือ

การปฏิบัติระดับสูงมาก	มีคะแนนในช่วง ร้อยละ 90-100
การปฏิบัติระดับสูง	มีคะแนนในช่วง ร้อยละ 80-89
การปฏิบัติระดับปานกลาง	มีคะแนนในช่วง ร้อยละ 70-79
การปฏิบัติระดับต่ำ	มีคะแนนในช่วง ร้อยละ 60-69
การปฏิบัติระดับต่ำมาก	มีคะแนนต่ำกว่า ร้อยละ 60

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนในการแยกผู้ป่วย ได้แก่ สิ่งที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเอง คือ แว่นป้องกันตา หมวกคลุมผม ผ้ากันเปื้อน เสื้อคลุม ผ้าปิดปาก-จมูกชนิดผ้า หรือใช้แล้วทิ้ง เครื่องป้องกันติดเชื้อทางเดินหายใจ ถุงมือสะอาด ถุงมือปราศจากเชื้อ ถุงมืออย่างหนาและสิ่งที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติเพื่อควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ คือ เข็มฉีดยาและเจาะเลือดชนิดใช้ครั้งเดียว เข็มเหล็ก

สำหรับบุคลากรนิรนามกลับมาใช้ซ้ำ กระบอกฉีดยาแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง กระบอกฉีดยาแบบนำกลับมาใช้ซ้ำ สบู่ก้อน สบู่เหลวฆ่าเชื้อ ผ้าเช็ดมือแบบใช้ครั้งเดียว ถุงมูลฝอยสีคำ ถุงมูลฝอยสีแดง ถึงขยะติดเชื้อ ชนิดเปิด-ปิดด้วยเท้า ภาชนะโลหะ/ พลาสติกหนาป้องกันการแทงทะลุสำหรับทิ้งเข็ม ห้องแยกผู้ติดเชื้อ ลักษณะของข้อคำถามปลายปิด 3 ตัว เลือก ประกอบด้วยข้อคำตอบ เพียงพอ ไม่เพียงพอและไม่มี ที่ ผู้ตอบเลือกเพียงข้อเดียว และข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับคุณภาพ ข้อเสนอแนะของสิ่งสนับสนุน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เอื้อในการปฏิบัติต่อผู้ป่วยแยก ได้แก่ คู่มือการแยกผู้ป่วย นโยบายการแยกผู้ป่วย ลักษณะของข้อคำถามปลายปิด 3 ตัวเลือก ประกอบด้วยข้อคำตอบ มี ไม่มี ไม่ทราบ ที่ ผู้ตอบเลือกเพียงข้อเดียวและข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อคู่มือ หรือนโยบาย

2. แบบบันทึกการสังเกต

เป็นแบบบันทึกการสังเกตเหตุการณ์ ประกอบด้วยแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐาน และการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยตามวิถีทางการแพร่กระจายเชื้อ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐาน ประกอบด้วย การล้างมือ ได้แก่ การล้างมือแบบธรรมดา หรือ หรือการล้างมือแบบสุขอนามัย การใช้อุปกรณ์ป้องกัน โดยเฉพาะการใช้ถุงมือประเภทต่างๆ การป้องกันอุบัติเหตุจากของแหลมคม ที่เกิดจากการฉีดยา การเจาะเลือดและการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำแก่ผู้ป่วย ได้แก่ การสวมถุงมือ การสวมปลอกแขนและการทิ้งเข็ม หรือของมีคม การหักหลอดยา และการถอดสายน้ำเกลือจากผู้ป่วย การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ที่เกิดจากกิจกรรมการพยาบาล ได้แก่ วัสดุมีคม หรือของเหลว หรือของแข็ง การจัดการผ้าเปื้อนจากการปนเปื้อนเลือด หรือสารน้ำ หรือสารคัดหลั่ง หรือสิ่งขับถ่าย โดยสังเกตจากปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งในการบันทึกข้อมูลใช้วิธีการทำเครื่องหมาย / ในช่องปฏิบัติถูกต้อง ปฏิบัติไม่ถูกต้องและไม่ปฏิบัติ ให้ตรงกับรายการที่ตรวจสอบ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้

ปฏิบัติถูกต้อง	หมายถึง การกระทำที่ถูกต้องตามหลักการในกิจกรรมนั้นๆ
ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	หมายถึง การกระทำที่ไม่ถูกต้องตามหลักการในกิจกรรมนั้นๆ
ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง ไม่ได้กระทำในกิจกรรมนั้น

2.2 แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยตามวิถีทางการแพร่กระจายเชื้อ ได้แก่

2.2.1 การแยกผู้ป่วยติดเชื้อที่แพร่กระจายทางอากาศ สังเกตจากการปฏิบัติต่อผู้ป่วยวัณโรค ที่มีผลการตรวจเสมหะเป็นบวก โดยสังเกตจากหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หรือหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง

2.2.2 การแยกผู้ป่วยติดเชื้อที่แพร่กระจายโดยฝอยละออง สังเกตจากการ

ปฏิบัติต่อผู้ป่วยไข้วัดใหญ่ หรือคออักเสบ หรือปอดอักเสบ โดยสังเกตจากหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม หรือหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หรือหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง

2.2.3 การแยกผู้ป่วยติดเชื้อที่แพร่กระจายจากการสัมผัส สังเกตจากการปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่มีตุ่มหนองบริเวณผิวหนังของทารกแรกเกิด หรือ หลอดลมอักเสบในทารกและเด็กเล็ก โดยสังเกตจากหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม หรือ สังเกตจากการปฏิบัติต่อผู้ป่วยโรคกระเพาะและลำไส้อักเสบ หรือ เชื้อคอตีบ ได้แก่ MRSA หรือ *P. aeruginosa* บริเวณผิวหนัง หรือบริเวณแผล หรือบริเวณแผลไหม้ โดยสังเกตจากหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หรือหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง หรือหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย

ในการสังเกตจะเริ่มต้นสังเกตจากผู้ป่วยติดเชื้อรับใหม่ หรือผู้ป่วยที่มีการเปลี่ยนแปลงการวินิจฉัยว่าติดเชื้อ รวมทั้งผู้ป่วยติดเชื้อในโรงพยาบาลที่จำเป็นต้องแยก ซึ่งจะสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยตามวิธีการแพร่กระจายเชื้อ เหตุการณ์ละ 3 ครั้ง โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งในการบันทึกข้อมูลใช้วิธีการทำเครื่องหมาย / ในช่องปฏิบัติถูกต้อง ปฏิบัติไม่ถูกต้อง และไม่ปฏิบัติ ให้ตรงกับรายการที่ตรวจสอบ เพื่อสะดวกและลดความผิดพลาดในการบันทึกข้อมูล โดยการศึกษาครั้งนี้

ปฏิบัติถูกต้อง	หมายถึง การกระทำที่ถูกต้องตามหลักการในกิจกรรมนั้นๆ
ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	หมายถึง การกระทำที่ไม่ถูกต้องตามหลักการในกิจกรรมนั้น
ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง ไม่ได้กระทำในกิจกรรมนั้น

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกตที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลด้านการควบคุมโรคติดเชื้อ 3 ท่าน พยาบาลควบคุมโรคติดเชื้อ 2 ท่าน หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ไปคำนวณหาดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index [CVI]) โดยคำนวณได้ค่า CVI เท่ากับ 0.97 รวมทั้งผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกต

2. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่หาความตรงตามเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลนครพิงค์ จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Cronbach' alpha) (ยูวดี ภาษาและคณะ, 2537) ของข้อมูลเกี่ยวกับการแยกผู้ป่วย ซึ่งผลของการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.86

3. การหาความเชื่อมั่นของการสังเกต (Interrater reliability)

ผู้วิจัยฝึกสังเกตและฝึกการบันทึกในแบบบันทึกการสังเกต เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับลักษณะของข้อมูลที่จะสังเกต หลังจากนั้นนำแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐานทดลองสังเกตในหอผู้ป่วยโรงพยาบาลนครพิงค์ ทำการสังเกตพร้อมๆ กันระหว่างผู้วิจัยและพยาบาลควบคุมโรคติดเชื้อ โดยสังเกตเหตุการณ์ละ 1 ครั้ง แต่แยกกันประเมินและนำแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยตามวิถีทางแพร่กระจายเชื้อไปทดลองสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลต่อผู้ป่วยแยก 1 ราย ของโรคใดโรคหนึ่ง สังเกตเหตุการณ์ละ 1 ครั้ง ปฏิบัติเช่นเดียวกับแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐาน นำผลการสังเกตมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของการสังเกตทั้งสองชุด และผลการประเมินแบบบันทึกการสังเกต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสตูล เพื่อขออนุญาตทำการวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้างานกลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกการสังเกต ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ในสัปดาห์แรก ผู้วิจัยขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยทุกวัน จันทร์ ถึง ศุกร์ เวลา 08.00-16.00 น. เพื่อให้บุคลากรเกิดความคุ้นเคยกับการที่มีผู้วิจัยอยู่ในบริเวณที่ปฏิบัติงาน และเพื่อให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติไปจากปกติมากที่สุด รวมทั้งไม่มีการเก็บข้อมูลใดๆ

- 3.2 ในสัปดาห์ที่สอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยจะขึ้นสังเกตการปฏิบัติ 6 วัน ในหนึ่งสัปดาห์ โดยแบ่งเป็นเวรเช้า 3 วัน เวรบ่าย 2 วัน และเวรดึก 1 วัน เพื่อให้การสังเกตครบถ้วนตามระยะเวลาที่ปฏิบัติของพยาบาล การปฏิบัติงานในเวรเช้าเวลา 08.00-16.00 น. เวรบ่ายเวลา 16.00-24.00 น. ส่วนเวรดึกเวลา 05.00-08.00 น. โดยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ตามแบบบันทึกการสังเกตเหตุการณ์และจำนวนครั้งที่กำหนด ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.2.1 ผู้วิจัยสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยแบบมาตรฐาน ซึ่งถือว่าผู้ป่วยทุกรายต้องใช้หลักการนี้ปฏิบัติ ประกอบด้วย การล้างมือ ได้แก่ การล้างมือแบบธรรมดา หรือ หรือการล้างมือแบบสุ่มนามัย การใช้อุปกรณ์ป้องกันเฉพาะการใช้ถุงมือ การป้องกัน

อุบัติเหตุจากของแหลมคมที่เกิดจากการฉีดยา การเจาะเลือดและการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำแก่ผู้ป่วย ได้แก่ การสวมถุงมือ การสวมปลอกแขนและการทึงเข็ม หรือของมีคม การหักหลอดยา และการถอดสายน้ำเกลือจากผู้ป่วย การปฏิบัติต่อมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดจากกิจกรรมการพยาบาล ได้แก่ วัตถุมีคม หรือของเหลว หรือของแข็ง การจัดการผ้าเปื้อนเชื้อ จากการปนเปื้อนเลือด สารน้ำ สารคัดหลั่งและสิ่งขับถ่ายก่อนการสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลตามหลักการแยกผู้ป่วยตามวิธีการทางแพร่กระจายเชื้อ

3.2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบรายชื่อผู้ป่วยโรคติดเชื้อที่ต้องการสังเกตการแยกผู้ป่วยตามวิธีการแพร่กระจายเชื้อที่แผนกเวชระเบียน และกรณีที่ผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงการวินิจฉัย หรือผู้ป่วยติดเชื้อในโรงพยาบาล ที่จำเป็นต้องจัดแยกผู้ป่วย ผู้วิจัยประสานงานกับหอผู้ป่วย เพื่อให้มีการแจ้งมายังผู้วิจัยที่สำนักงานการพยาบาล ได้แก่ โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน เช่น หลอดลมอักเสบ หรือ ไข้หวัดใหญ่ หรือคออักเสบ หรือปอดอักเสบ หรือตุ่มหนองที่ผิวหนังของทารกแรกเกิด หรือวัณโรคระยะแพร่เชื้อ หรืออุจจาระร่วงจากการติดเชื้อ หรือกระเพาะและลำไส้อักเสบ หรือบิด หรืออหิวาตกโรค หรือไทฟอยด์ หรือเอชไอวี หรือตับอักเสบบี หรือมาลาเรีย หรือ MRSA หรือการติดเชื้อหลายชนิดของ *P. aeruginosa*

3.2.3 การเลือกกิจกรรมที่สังเกต กรณีที่กิจกรรมเกิดขึ้นพร้อมๆ กันมากกว่าหนึ่งกิจกรรม ใช้การสุ่มอย่างง่ายว่า จะทำการสังเกตกิจกรรมใด แล้วทำการสังเกตกิจกรรมที่เกิดขึ้นจนสิ้นสุด จึงเริ่มสังเกตกิจกรรมใหม่ต่อเนื่องกันไป

3.2.4 ในระหว่างการสังเกต ผู้วิจัยไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ถูกสังเกต และไม่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งผู้วิจัยอาจอยู่ในบริเวณที่มีกิจกรรม โดยไม่มีการสังเกตและไม่มีการบันทึกข้อมูล เพื่อมิให้ผู้ถูกสังเกตทราบว่าถูกสังเกตขณะใด

3.2.5 ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสังเกต จะได้รับการบันทึกและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทุกครั้งหลังการบันทึก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามให้พยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถามให้ทราบ รวมทั้งกำหนดรับแบบสอบถามคืน ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในเวรเช้า และรอรับแบบสอบถามคืน เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานในแต่ละวัน หลังจากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานเวรบ่ายของวันนั้น และรอรับเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติในทำนองเดียวกันและผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานเวรคึกของวันนั้น รวมทั้งรอรับเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานในวันรุ่งขึ้นและปฏิบัติในทำนองเดียวกัน หลังจากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบรายชื่อของพยาบาลที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถาม เพื่อส่งแบบสอบถามให้ครบ จำนวน 81 คน ซึ่งปฏิบัติเช่นเดียวกับวันแรก

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติของพยาบาลในการแยกผู้ป่วย สิ่งสนับสนุนและสิ่งที่เอื้อในการแยกผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสตูล ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อ นามสกุล และการวิเคราะห์ผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวม ดังนั้นจึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อพยาบาลที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น รวมทั้งเก็บข้อมูลของผู้ตอบไว้เป็นความลับ ส่วนการสังเกตพยาบาลที่ถูกสังเกตสามารถถอนตัวไม่เข้าร่วมในกิจกรรมที่ถูกสังเกตได้ และมีการให้สิ่งตอบแทนแก่ผู้เข้าร่วมทุกคน รวมทั้งเสนอผลงานวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Window ดังนี้

- 1.วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป การปฏิบัติของพยาบาล สิ่งสนับสนุนและสิ่งที่เอื้อในการแยกผู้ป่วย ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ และร้อยละ
- 2.วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการปฏิบัติตามหลักการแยกผู้ป่วย ใช้ ค่าความถี่